

Česká republika

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Dům dětí a mládeže Hlinsko, okres Chrudim

Adámkova tř. 1116, 539 01 Hlinsko v Čechách

Identifikátor: 600 090 833

Termín konání orientační inspekce: 4. a 6. června, 16. října 2002

Čj.:	102 146/02-4032
Signatura:	oj1lw101

CHARAKTERISTIKA STŘEDISKA VOLNÉHO ČASU

Dům dětí a mládeže Hlinsko, okres Chrudim (dále jen DDM), zřizuje město Hlinsko jako příspěvkovou organizaci. Pro činnost má k dispozici vilu se zahradou poblíž sídliště ve městě a turistickou základnu ve Svratouchu. Obojí je majetkem města Hlinska. Ve vile je 5 místností vybavených jako klubovny a pracovny pro práci s dětmi, šatna a kuchyňka, další malé místnosti slouží jako kanceláře a provozní a sociální zázemí.

Rozpočet DDM je tvořen zejména příspěvků Pardubického kraje a města Hlinska. Příspěvky od účastníků pravidelné činnosti byly ve školním roce 2001/2002 stanoveny v rozmezí 200 – 300 Kč s výjimkou dospělých, kde činily 1200,-- Kč. Příspěvky na letní činnost jsou stanoveny podle skutečných nákladů, příspěvky na příležitostnou činnost jsou minimální. Podíl vlastních příjmů v celkovém objemu rozpočtu za rok 2001 činil cca 15 %.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek,
- materiálně technických podmínek,
- nabídky, organizace a průběhu činnosti zařízení.

Všechna zjištění a hodnocení v oblasti personálních a materiálně technických podmínek a nabídky výchovně vzdělávací činnosti se vztahují ke školnímu roku 2001/2002. Vzhledem ke značně omezené činnosti v závěru školního roku byla inspekce přerušena. V oblasti hodnocení průběhu výsledků činností pokračovala po zahájení činnosti v novém školním roce.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK STŘEDISKA VOLNÉHO ČASU

V DDM pracují na plný úvazek ředitelka a 2 interní vychovatelky s dlouhou praxí. Všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti podle platného předpisu. Na zajištění provozu budovy se podílí provozní pracovnice na zkrácený úvazek doplněný v zimním období dalším úvazkem topiče. Dále v DDM pracuje 14 externích spolupracovníků v rozsahu 2 – 10 hodin týdně s diferencovanými hodinovými odměnami podle náročnosti dohodnuté činnosti. Mezi nimi převládají mladí lidé, často i odchovanci DDM. Při uzavírání dohod je prvořadým kritériem odbornost a osobní zájem o činnost, mnohdy chybí jakékoliv pedagogické vzdělání nebo zkušenost. Dalšímu vzdělávání interních i externích pracovníků není věnována pozornost, omezuje se na samostudium, u externistů na příležitostné konzultace s pracovníci DDM. V rozpočtu DDM nejsou na tuto činnost prostředky.

Pedagogickou radu tvoří interní pracovnice DDM. Schází se 2x ročně. Obsah jednání nevybočuje z programu obvyklých pravidelných porad, které se konají 1x za 14 dní.

Jedinou vedoucí pracovnící v DDM je ředitelka. Kompetence obou vychovatelek stanovila pracovními smlouvami včetně kompetencí v oblasti kontrolní a hospitační činnosti. Liší se určením odpovědností za obory činností DDM. Z inspekce plyne, že kontrolní činnost je prováděna, není systematicky plánována ani dokumentována.

Organizace DDM je popsána v organizačním řádu, jeho příloze a ve vnitřním řádu. Kontrola jejich naplňování prokázala, že v převážné většině ustanovení jsou dokumenty plněny. Vzhledem k tomu, že některá ustanovení se překrývají (rozvržení pracovní doby) nebo se

nevztahují k činnosti DDM (zpracování mezd) i s ohledem na novely některých obecně platných předpisů, ČŠI doporučuje jejich aktualizaci.

Rámcový plán práce stanovuje úkoly pro činnost, organizaci a řízení, hospodaření a materiálně-technické zabezpečení. Je sestaven jako dokument umožňující doplnění i kontrolu. Jeho projednání se zřizovatelem není prokazatelné.

K zajištění činnosti DDM přispívá nerovnoměrné rozvržení pracovní doby. Příchody a odchody jsou evidovány. Určení povinnosti přímé výchovné práce pro rok 2001/2002 bylo v souladu s platným předpisem a bylo dodržováno.

Komunikace uvnitř DDM je výrazně ovlivněna dlouhodobým soužitím všech tří pracovníků. V organizaci je patrná zkušenost při předávání informací, zajišťování jednotlivých činností i spolupráci a komunikaci se zřizovatelem a školami ve městě. Vedle pozitivních důsledků však rutinní postupy a stereotypy zčásti brzdí vývoj nabídky a zefektivnění využití budovy a zahrady.

Účastníkům činnosti se dostává dostatek informací o povinnostech i právech při účasti na činnostech DDM, o jeho další nabídce i o možnosti poskytování informací.

Personální podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK STŘEDISKA VOLNÉHO ČASU

Budova turistické základny i budova DDM jsou předány uživateli do odborné péče. Budova DDM je uvnitř postupně renovována. Je zjevné, že rekonstrukci i vybavování budovy věnovaly pracovníce značné úsilí. S vyčleněnými finančními prostředky vytvářejí účelné podmínky k rozvoji nabídky činností podle moderních požadavků na využívání volného času dětí a mládeže. Budova včetně zahrady poskytují dostatek prostoru pro otevřenou činnost i mimo pravidelných schůzek kroužků. V době inspekce byla budova střídavě vyzdobena kombinací květin, fotodokumentace a dětských prací.

Omezené finanční možnosti neumožňují nákupy neefektivních pomůcek a vybavení. Neumožňují ale také nutnou obnovu morálně i fyzicky zastarávajícího inventáře. Ředitelka řeší tuto situaci značným osobním nasazením, mj. i při vyhledávání sponzoringu věcným plněním, které zhoršování situace brzdí, avšak neřeší.

Inspekční analýza ukázala, že průměrné využití místností určených k práci s dětmi činí po započítání všech doložitelných činností mezi 1 až 3 hodinami denně. Největší využití má počítačová učebna (včetně nabídku spontánních aktivit) - 1,5 – 3 hodiny denně, nejméně využitá je kuchyňka a klubovna č. 1. Zahrada je využívána dle vyjádření ředitelky spontánně k rekreačním aktivitám. V době inspekce bylo i za příznivého počasí využití minimální, zahrada byla zarostlá vysokou trávou. Využití turistické základny nebylo předmětem inspekce.

Materiálně technické podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ ČINNOSTÍ VE STŘEDISKU VOLNÉHO ČASU

Nabídka výchovně vzdělávací činnosti

Nabídka v oblastech tělovýchovy a sportu (aerobik, kalanetika, šachy), společenskovední (výuka jazyků, hry na nástroj, dívčí klub), technické (výpočetní technika, modelářství)

a přírodovědní (akvaristika a teraristika) je zaměřena především na zájmovou činnost pravidelnou v zájmových útvarech (dále ZÚ) a je cíleně samostatně propagována. Dalšími nabízenými činnostmi jsou zájmová činnost příležitostná, prázdninová, které jsou rovněž veřejně propagovány. Ostatní činnosti dle vymezení právním předpisem pro střediska volného času dětí a mládeže jsou nabízeny spíše účastníkům výše uvedených činností jsou dále šířeny ústním podáním.

Z porovnání celoročních plánů a vnitřní pedagogické dokumentace plyne, že nabídka je minimálně obměňovaná. Těžiště směřuje k žákům základních škol, nejsou ale opominuty ani ostatní věkové kategorie (předškolní děti, žáci středních škol a dospělí). Je také akceptována stejnou měrou, počty účastníků činnosti a jejich struktura zůstávají delší dobu přibližně na stejné úrovni. Je situovaná do období celého roku včetně dnů pracovního volna a prázdnin. Aktuální zájmy potencialních účastníků nejsou zkoumány a analyzovány.

Pestrost nabídky je značně omezena postupně morálně zastarávajícím vybavením pomůckami pro činnost.

Propagována je tradičními osvědčenými formami - prostřednictvím vývěsky, letáků, www stránek města Hlinska, osobním kontaktem ve školách (v případě ZÚ) a ústním šířením. K povědomí o DDM přispívají i veřejná vystoupení některých ZÚ.

DDM nenabízí žádné cílené aktivity pro specifické nebo marginální skupiny dětí a mládeže.

DDM nemá charakter otevřeného zařízení. ČŠI to přičítá strnulosti nabídky.

Nabídka je průměrná.

Pravidelná zájmová činnost

Je dominantní složkou DDM. Nabídku akceptovalo po dobu sledovaného období od minulé inspekce každoročně přibližně stejný počet zájemců (430 – 450), kteří navštěvovali 25 – 27 ZÚ. Ve věkové struktuře jsou nejvíce zastoupeni žáci základních škol s mírnou převahou žáků I. stupně. Žáci středních škol a dospělí činí cca 20% všech účastníků. Na základě kontroly převážné části deníků možno konstatovat, že v době inspekce (konec školního roku 2001/2002) se činnosti aktivně účastnilo cca 80% přihlášených, jejich průměrná docházka činila 60 – 80%. Schůzky kroužků jsou rozloženy do celého pracovního týdne. Ve školním roce 2001/2002 nebyly otevřeny pro nedostatek zájemců 3 zájmové útvary.

Z hospitačí v 11 zájmových útvarech vyplývají následující poznatky:

- ✓ Většina kroužků je věkově heterogenních. Uvnitř kolektivů panují zdravé sociální vztahy.
- ✓ Externí vedoucí jsou motivováni především vlastním zájmem předávat své zkušenosti a vést děti k aktivnímu využívání volného času. Bez ohledu na pedagogické zkušenosti a odlišné přístupy jsou dětmi respektováni a vyhledávání často i mimo obvyklý čas schůzek.
- ✓ DDM si neklade vysoké odborné cíle. Je patrný záměr zaujmout a uspokojit všechny účastníky a neodradit žádného z nich. Systematické soustředění na vyhledávání talentů je ponecháváno na jiné subjekty.
- ✓ V kroužcích výpočetní techniky se děti seznamují se základy užívání frekventovaných programů. Jako problematické se jeví opakované zařazování samostatného kroužku počítačových her (v době inspekce převažovaly akční hry a tzv. střílečky) do činnosti.
- ✓ K kroužcům není vždy důsledně dbáno na některá obvyklá pravidla – používání pracovního oděvu, upozornění na vytváření špatného návyku nebo použití nevhodného nářadí nebo náčiní.

Činnost byla ve škol. roce dokumentovaná provizorními deníky kroužků, vedenými vedoucími kroužků s rozdílnou pečlivostí. Pro nový školní rok jsou již použity standardní deníky. Kontrola aktuálního stavu však neukázala pozitivní posun v pečlivosti jejich vedení.

Zájmová činnost pravidelná je průměrná.

Příležitostná zájmová činnost

Konání příležitostných akcí je rozloženo do celého roku včetně tzv. malých prázdnin (s výjimkou vánočních), jsou pořádány ve všední dny i o víkendech. Oborové zaměření příležitostné zájmové činnosti se přibližně shoduje se zájmovými oblastmi činnosti pravidelné. Částečně se s ní prolíná, neboť do ní jsou započítávána i vystoupení členů zájmových útvarů pro veřejnost (mažoretky, kytarový kroužek). V mírné převaze jsou akce pro účastníky s již vyhraněnými zájmy (bikové úterky, lyžařské závody, basketbalový turnaj) nad akcemi pro širokou veřejnost (čarodějnice, počítačové hry), většina je otevřena oběma skupinám. Věkově jsou určeny převážně pro děti do 15 let a rodiče s dětmi.

Poznatky z navštívených akcí ukazují na pečlivé organizační zajištění a v případě potřeby záruku odborné garance ať už vlastními silami nebo ve spolupráci se specializovanými sdruženími nebo učiteli ze škol. Akce jsou dokumentovány především z hlediska výkaznických a statistických potřeb společně s ostatními nepravidelnými činnostmi (využití nabídky spontánních aktivit, rekreační pobyt u moře, ubytování), doložitelné jsou také propagační materiály, výsledkové listiny, nechybí fotodokumentace.

Ke dni inspekce (6. června) DDM dokladuje 57 akcí s 3 777 účastníky (v tom 2 306 do 15 let, 1022 rodičů s dětmi, 398 dospělých a 51 žáků středních škol).

Zájmová činnost příležitostná je velmi dobrá.

Nabídka spontánní činnosti

Součástí vybavení DDM jsou deskové hry, šipky a knihovna, které jsou nabízeny k spontánnímu využití. Při inspekci byly využívány sporadicky. Ředitelka potvrdila, že v průběhu roku jsou vyhledávány spíše členy zájmových kroužků pro vyplnění času před zahájením nebo ukončením schůzky a v době tzv. malých prázdnin, a to bez úplaty. Stejně tak tomu bylo ve školním roce 2001/2002 s nabídkou internetu. To potvrzuje i vnitřní dokumentace DDM, která takovéto využití vykazuje v rámci přehledu nepravidelných činností. Pro školní rok 2002/2003 je již možnost úplatného využití internetu veřejně propagována.

Zahrada v době inspekce využívána nebyla. Dle sdělení ředitelky je v klimaticky příznivém období využívána členy kroužků k rekreačním aktivitám. Dále ředitelka sdělila, že její další využívání je součástí koncepčního řešení v rámci územního plánu města a řešení vztahů s majitelem sousedního pozemku.

Nabídka spontánních aktivit je s ohledem na stávající materiálně technické podmínky pouze vyhovující.

Prázdninová činnost

V průběhu letních prázdnin DDM realizoval čtrnáctidenní tábor v základně ve Svratouchu pro 60 účastníků. Poplatek byl stanoven na základě skutečných celkových nákladů mimo náklady na mzdy zaměstnanců. Předložená dokumentace obsahuje mimo jiné i náležitosti, prokazující splnění požadavků povinné dokumentace školských zařízení a hygienických požadavků ve smyslu platných předpisů. Není z ní patrné výchovně vzdělávací ani další zaměření tábora.

Na ostatní prázdniny mimo vánočních DDM zpravidla nabízí příležitostné akce vzdělávacího i rekreačního charakteru a spontánní aktivity v budově DDM.

Prázdninová činnost není hodnocena.

Soutěže a přehlídky

DDM není pověřeno pořádáním žádné soutěže vyhlášených MŠMT ČR pro kategorie A a B. Ve spolupráci s Českým zahrádkářským svazem organizačně zajišťuje okresní kolo soutěže kat. C „Mladý zahrádkář“. Dle sdělení pracovníků se DDM o pořádání dalších soutěží neuchází.

Soutěže a přehlídky nejsou hodnoceny.

Individuální práce

V průběhu hospitací při činnostech DDM byl zaregistrován v některých kroužcích individuální přístup, zejména pak u kroužků s věkovými přesahy, vyplývající z rozdílného stupně pokročilosti a míry talentu (elektrotechnický, šachy). DDM jiné aktivity neplánuje ani nenabízí.

Individuální pomoc není hodnocena.

Odborná pomoc

Pro DDM nepovinná odborná pomoc není cíleně plánována ani nabízena. Uplatňují se však odborné znalosti interních i externích pracovníků v případě potřeby členů kroužků nebo jejich kamarádů. Odborných znalostí a zkušeností vedoucích šachových kroužků využívají též dvě základní školy z okruhu působnosti DDM.

Odborná pomoc není hodnocena.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Při kontrole souladu Zřizovací listiny ze dne 28. června 2001 se zařazením DDM do sítě bylo zjištěno:

- a) sídlo DDM je uvedeno formálně rozdílně,
- b) ustanovení o statutárním orgánu neodpovídá aktuálnímu znění příslušného právního předpisu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Inspekční zpráva čj. 211/97-Cr ze dne 24. listopadu 1997
2. Inspekční zpráva čj. 102-347/98-1400 ze dne 7. října 1998
3. Zřizovací listina ze dne 28. června 2001 + přílohy
4. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 5. ledna 1999 čj. 3666/198
5. Celoroční plány činnosti – školní roky 1999/2000, 2000/2001, 2001/2002
6. Organizační řád + organizační struktura ze dne 1. ledna 1999
7. Vnitřní řád z 5. ledna 2001
8. Personální dokumentace interních zaměstnanců DDM
9. Dodatek k Pracovnímu řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení vydaný ředitelstvem DDM platný od 1. dubna 2001

10. Jednací protokol od 1. března 2001
11. Kniha docházky od 3. září 2001
12. Spisový a skartační řád vydaný dne 1. března 2000
13. Vnitřní platový předpis platný od 1. ledna 2001
14. Nabídka zájmových kroužků pro školní roky 2001/2002 a 2002/2003
15. Deníky zájmových útvarů na školní rok 2001/2001 a některé deníky na školní rok 2002/2003
16. Přihlášky členů zájmových útvarů na školní rok 2001/2002
17. Dokumentace letního tábora 2001 a 2002
18. Vnitřní dokumentace činnosti DDM (letáky, plakátky, fotodokumentace, kronika, měsíční harmonogramy a přehledy nepravidelných činností) – bez bližšího určení

ZÁVĚR

DDM plní poslání střediska volného času pro zájemce z města i jeho okolí. Od poslední inspekce v listopadu 1997 resp. říjnu 1998 se výrazně zlepšily prostorové podmínky pro rozvoj činnosti DDM ve všech oblastech činnosti, stanovených příslušnou vyhláškou pro střediska volného času. K vyřešení zbývá koncepce využití rozsáhlé zahrady. Současným potřebám rozvoje však neodpovídá vybavení učebními pomůckami. Činnost svým rozsahem i obsahem zůstává ve všech oblastech srovnatelná.

Byla odstraněna převážná většina nedostatků a realizována všechna doporučení, uvedená v inspekčních zprávách. Přetrvávají nadále prvky nepromyšlenosti a tím i nižší efektivity v systému řízení. To se projevuje především opakováním nabídky činností a z toho vyplývajícího relativně nízkého využití budovy. Není věnována pozornost systematickému vzdělávání pracovníků. ČŠI považuje za jeden z důvodů podcenění sledování a analýzy potřeb vývoje trhu volného času související s dlouhodobějším soustředěním pracovníků na vytvoření materiálně technických předpokladů spojeným s rekonstrukcí budovy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	Mgr. Vladimír Bláha	Mgr. Vladimír Bláha v. r.

V Pardubicích dne 23. října 2002

Datum a podpis ředitelky DDM stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. října 2002

Razítko

Ředitelka DDM nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Věra Pevná

Věra Pevná v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka DDM podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	13. listopadu 2002	100 853/02
Zřizovatel		100 853/02

Připomínky ředitelky DDM

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány